

Factsheet DoeMee Onderzoek 2024

Energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing

Het DoeMee Onderzoek 2024 richt zich op de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing. Deze factsheet is opgesteld voor de gemeente Voorschoten op basis van de ingevulde vragenlijst door de gemeente en omgevingsdienst West-Holland (ODWH). De dikgedrukte blauwe tekst geeft het antwoord op de enquête en eventuele toevoegingen/ wijzigingen vanuit de schriftelijke validatie weer. Er is gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren over de opdrachtformulering, afgesproken doelstellingen, resultaten en energiebesparende maatregelen die zijn getroffen. Een documentenanalyse is indien er documenten zijn aangeleverd opgenomen aan het eind van de factsheet. De factsheet is gevalideerd door de omgevingsdienst West-Holland, de gemeente Voorschoten heeft de factsheet niet gevalideerd.

Gemeente Voorschoten

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**.

De opdracht op toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht aan de omgevingsdienst is **wel** in de begroting opgenomen, **onder het overkoepelende onderwerp 'milieu'**.

Er is **een** opdracht geformuleerd voor de omgevingsdienst over de invulling van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. **Er wordt een jaarlijks werkplan opgesteld**. De opdracht wordt in de praktijk **ook uitgevoerd**. **Voortgang van het werkplan wordt periodiek besproken**.

Het budget voor de opdracht aan de omgevingsdienst wordt bepaald **aan de hand van een indicatie die omgevingsdienst West-Holland maakt van het aantal bedrijven/gebouwen en het bijbehorende kental**. Om te sturen op de taak van de omgevingsdienst m.b.t. toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht vindt **periodieke evaluatie plaats van het werk- en uitvoeringsprogramma op basis van voortgangsrapportages**.

De gemeente geeft zelf **geen** invulling aan toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht energiebesparing, naast de taken die bij de omgevingsdienst zijn belegd sinds 1 juli 2023.

Informatievoorziening

Er zijn **niet in de opdracht vastgelegde** afspraken gemaakt over de monitorings- en verantwoordingsinformatie met de omgevingsdienst m.b.t. de energiebesparingsplicht. **Via een presentatie op ambtelijk niveau en bij een raadscommissie**. Er zijn **geen** KPI's afgesproken met omgevingsdiensten over de monitorings- en verantwoordingsinformatie m.b.t. de energiebesparingsplicht.

De gemeente ontvangt **periodieke tussenrapportages , een jaarlijkse eindrapportage, tussentijdse informele terugkoppeling en beantwoording van vragen wanneer noodzakelijk** over de resultaten van de handhaving van de energiebesparingsplicht van de omgevingsdienst. De rapportages die door de omgevingsdienst aan de gemeente worden verstrekt leveren **op sommige punten adequate informatie** over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht. **Er wordt jaarlijks gerapporteerd over uren en aantallen en eventuele handhavingszaken. De periode voor informatieplicht bestrijkt telkens een cyclus van 4 jaar.** De rapportages geven **geen adequate informatie** over de bereikte resultaten. **Er wordt alleen informatie verstrekt over bijvoorbeeld aantallen inspecties en de daaruit volgende acties. Behaalde CO₂-reductie en concrete besparing van elektriciteit en gas komen niet in beeld.**

Vanuit de gemeenteraad zijn er **wel eens** vragen gekomen over de uitvoering van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht door de omgevingsdienst. **Gevraagd werd welke uitvoering er wordt gegeven door de ODWH.** Over de bereikte resultaten, zoals reductie CO₂ en vermindering verbruik van gas en elektriciteit) zijn vanuit de gemeenteraad **voor zover bekend geen** vragen/opmerkingen geweest.

Omgevingsdienst West-Holland en gemeente Voorschoten

Algemene informatie

De rollen en taken van gemeenten, provincies en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht zijn op dit moment **helder**. De energiebesparingsplicht is **als apart taakveld onderdeel van het VTH-stelsel (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving).**

Resultaat

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat valt onder de energiebesparings- en informatieplicht. **Deze informatie wordt gedownload bij het e-loket van RVO.nl (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). De gedownloade informatie wordt gecombineerd met informatie over bedrijven waarvan bekend is dat ze aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen. Deze informatie wordt door de omgevingsdienst zelf verzameld én is deels afkomstig van het CBS (Centraal Bureau voor Statistiek).**

Er is **volledig** zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. **Deze informatie wordt gedownload bij het e-loket van RVO.nl. De gedownloade informatie wordt gecombineerd met informatie over bedrijven waarvan bekend is dat ze aan de energiebesparingsplicht moeten voldoen en deze informatie wordt verkregen door energiecontroles uit te voeren.** Er wordt **Per brief / e-mail - Telefonisch - Persoonlijk - bedrijfsbezoeken** contact gemaakt met bedrijven die niet voldoen aan de informatieplicht energiebesparing.

Organisatie van het toezicht

De omgevingsdienst handhaaft op de uitvoering van de energiebesparingsplicht en informatieplicht energiebesparing door **specifieke energiecontroles uit te voeren aan de hand van de erkende maatregelenlijst en projectmatig, bijvoorbeeld controles in een bepaalde branche of bij**

bepaalde energiemaatregelen die veel opleveren (bijvoorbeeld: warmtepomp). Het aantal bedrijven dat per jaar wordt gecontroleerd wordt bepaald **aan de hand van de begroting (werkplan en SPUK, specifieke uitkering)**. Naar schatting heeft de omgevingsdienst nog **2-5 jaar** nodig vanaf de start van de werkzaamheden om alle bedrijven en instellingen binnen de gemeente te controleren op de energiebesparings- en informatieplicht.

De omgevingsdienst stelt prioriteit in de te controleren bedrijven **op basis van een eigen risicoanalyse die specifiek gericht is op de energiebesparingsplicht, op basis van een meer algemene risicoanalyse vanuit VTH op het gebied van milieu en grootverbruikers en op basis van de rubricering die RVO toevoegt aan de informatieplicht rapportages. Aan de hand van de data uit de melding informatieplicht kijkt de omgevingsdienst de achterblijvers en het gebruik.**

Kwantitatieve informatie

De omgevingsdienst heeft de kwantitatieve informatie uit onderstaande tabellen ingevuld voor de gemeente.

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal gecontroleerde bedrijven en de ureninzet op jaarbasis door de omgevingsdienst in de periode 2019 – 2023.

Jaar	Aantal bedrijven gecontroleerd	Ureninzet op jaarbasis
2019	0	82
2020	20	98
2021	30	101
2022	10	41
2023	21	97

Onderstaande tabel bevat informatie over het percentage bedrijven waar overtredingen zijn aangetroffen voor en na hercontrole tussen 2019 en 2023.

Jaar	% bedrijven met overtredingen bij eerste controle	% bedrijven met overtredingen bij hercontrole
2019	-	-
2020	50	-
2021	50	2
2022	50	2
2023	50	2

Onderstaande tabel bevat informatie over het aantal jaarlijks geconstateerde overtredingen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Aantal overtredingen
2019	0
2020	16
2021	25

2022	5
2023	4

Onderstaande tabel bevat per jaar informatie over het aantal bedrijven dat een 'vooraankondiging last onder dwangsom' of overige repressieve handhaving heeft ontvangen tussen 2019 en 2023.

Jaar	Vooraankondiging last onder dwangsom	Overige repressieve handhaving opgelegd
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	2	0
2023	0	0

In het geval er repressieve handhaving heeft plaatsgevonden, zijn de volgende sancties opgelegd: **er is een hersteltermijn opgelegd.**

De omgevingsdienst heeft indicatief **zicht op het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen, namelijk een indicatie op basis van de informatieplicht.** Het energiebesparingspotentieel bij bedrijven en instellingen in de regio is **tussen de 10 en 20%**. De ODWH heeft een berekening gemaakt voor de regio voor de periode van 4 jaar. Detailniveau op gemeenteniveau kan niet worden geleverd.

In de periode 2019 tot en met 2023 zijn de volgende energiebesparende maatregelen door bedrijven en instellingen getroffen: **in de eerste ronde heeft de omgevingsdienst 80% van de energiecontroles uitgevoerd. N.a.v. deze controles zijn alle verplichte maatregelen getroffen. Dit betreft alle wettelijke erkende energiebesparende maatregelen, zoals voornamelijk verlichting, isolatie, monitoring, good housekeeping en energiezuinige motoren.**

Aanvullende documentenanalyse

Categorie	Aanwezig?	Documenten
Toelichting		
Begroting	√	Begroting 2024 & Meerjarenraming 2025-2027
Opdracht	√	Wijziging gemeenschappelijke regeling ODWH incl. bijlagen
Beleidsstukken	√	Kadernota 2024
Werkprogramma	x	
Voortgangsrapportage	√	Jaarverslag 2021-2022; Jaarstukken 2022 incl. bijlagen
Aanvullend	x	

Begroting

Begroting 2024 ODWH

Energietransitie en energietoezicht vallen onder het programma Duurzaamheid. Het programma richt zich op de uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tot energiebesparing en de informatieplicht van bedrijven. Eind 2023 moeten bedrijven opnieuw rapporteren hoe ze hun

energiehuishouding geregeld hebben. In 2024 volgt een periode van toezicht en handhaving. Vanaf 2023 vallen steeds meer bedrijven onder het energietoezicht, zoals glastuinbouw- en ETS bedrijven. Hiervoor heeft de ODWH een SPUK-THE (Specifieke uitkering toezicht en handhaving energiebesparingsplicht) aangevraagd. De komende 4 jaar wordt geïnvesteerd om ook de grotere bedrijven te controleren op hun energiebesparingsplicht. De totale lasten voor het programma Duurzaamheid zijn in 2024 als volgt:

Begroting programma 2024	
Programma Duurzaamheid	
Totaal uren	12.427
Uren x tarief	€ 1.296.705
Materieel budget	€ 472.445
Totaal bijdrage deelnemers	€ 1.769.150

Deze informatie is beschikbaar over de totale begroting (deelnemersbijdrage & urenoverzicht) voor 2024:

Tabel 5.3 Urenoverzicht 2024

Deelnemers	Begroting 2024
Hillegom	8.135
Kaag en Braassem	11.723
Katwijk	8.135
Leiden	32.279
Leiderdorp	5.895
Lisse	7.438
Nieuwkoop	11.821
Noordwijk	49.189
Oegstgeest	5.845
Teylingen	9.995
Voorschoten	3.438
Zoeterwoude	6.746
Provincie Zuid-Holland	22.907
Totaal	183.542

Tabel 5.2 Opbrengsten

Deelnemers (x €1.000)	Begroting 2024
Hillegom	871
Kaag en Braassem	1.242
Katwijk	871
Leiden	3.462
Leiderdorp	642
Lisse	799
Nieuwkoop	1.260
Noordwijk	5.579
Oegstgeest	633
Teylingen	1.067
Voorschoten	378
Zoeterwoude	835
Provincie Zuid-Holland	2.464
Totaal bijdrage deelnemers	20.103
<i>Overige inkomsten</i>	
Provincie Zuid-Holland aanvullend	482
Subsidies	952
Overige inkomsten	161
Totale opbrengsten	21.698

Meerjarenbegroting 2025-2027 ODWH

Bijgevoegd is ook een meerjarenbegroting 2025-2027. Daarin zijn per taakveld de volgende baten en lasten opgenomen. Energiebesparing valt hier onder milieubeheer.

Tabel 5.4 Meerjarenbegroting 2025-2027 per taakveld

(bedragen x €1000)	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur		51	-51		52	-52		53	-53
0.4 Overhead	140	5.304	-5.164	140	5.466	-5.326	140	5.629	-5.489
7.4 Milieubeheer	13.832	10.526	3.306	14.058	10.669	3.389	14.123	10.741	3.382
8.1 Ruimtelijke ordening	3.553	2.565	989	3.637	2.608	1.029	3.722	2.630	1.091
8.3 Wonen en bouwen	4.615	3.559	1.056	4.720	3.617	1.103	4.826	3.646	1.180
Totaal	22.140	22.005	135	22.555	22.411	144	22.811	22.700	111
Bestemming resultaat									
Storting in reserves			-135			-144			-111
Onttrekking uit reserves			0			0			0
Mutatie reserves			-135			-144			-111
Saldo na bestemming			0			0			0

Tabel 5.5 Uren ontwikkelingen in meerjarenbegroting 2025-2027

Deelnemers	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Hillegom	8.135	8.135	8.135
Kaag en Braassem	11.723	11.723	11.723
Katwijk	8.135	8.135	8.135
Leiden	32.279	32.279	32.279
Leiderdorp	5.895	5.895	5.895
Lisse	7.438	7.438	7.438
Nieuwkoop	11.821	11.821	11.821
Noordwijk	49.189	49.189	49.189
Oegstgeest	5.845	5.845	5.845
Teylingen	9.995	9.995	9.995
Voorschoten	3.438	3.438	3.438
Zoeterwoude	6.746	6.746	6.746
Provincie Zuid-Holland	22.907	22.907	22.907
Totaal	183.542	183.542	183.542

Tabel 5.6 Totaaloverzicht deelnemersbijdrage 2025-2027

Deelnemers (x €1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Hillegom	889	909	930
Kaag en Braassem	1.269	1.298	1.328
Katwijk	884	905	925
Leiden	3.533	3.614	3.696
Leiderdorp	653	668	683
Lisse	817	835	854
Nieuwkoop	1.287	1.317	1.347
Noordwijk	5.697	5.820	5.946
Oegstgeest	644	659	674
Teylingen	1.088	1.113	1.138
Voorschoten	384	393	401
Zoeterwoude	850	867	884
Provincie Zuid-Holland	2.520	2.578	2.636
Totaal	20.515	20.976	21.442
<i>Overige inkomsten</i>			
Provincie Zuid-Holland aanvullend	482	482	482
Subsidies	982	935	725
Overige inkomsten	161	162	162
Totale opbrengsten	22.140	22.555	22.811

Opdracht

Op 1 juli 2022 heeft een wijziging van de gemeenschappelijke regeling ODWH plaats gevonden naar aanleiding van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Beleidsstukken

In de kadernota 2024 zet de ODWH de beleidsinhoudelijke en financiële kaders uiteen die de basis vormen voor het opstellen van de Begroting 2024. Inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting zijn:

- Versterking robuustheid VTH-stelsel via het Interbestuurlijk Programma (IBP) VTH en in samenwerking met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten
- Invoering omgevingswet
- Stimulering energiebesparing door en energieopwekking bij bedrijven door de Rijksoverheid via subsidies & aanscherping wetgeving.

Voortgangsrapportages

De ODWH rapporteert via periodieke rapportages en eindrapportages (jaarverslagen) over de uitvoering van hun taken.

Jaarstukken 2022

Uit de jaarstukken 2022 blijkt dat de ODWH 400 bedrijven heeft gecontroleerd op het voldoen aan de informatie en energiebesparingsplicht in 2022. De meeste bedrijven voldeden aan de wettelijke verplichtingen of zorgden na beoordeling direct voor verbeteringen. Hercontroles waren daardoor minder nodig.

Realisatie per programma									
	Begroting 2022	Werkplan 2022	Offertes 2022	Actueel werkplan 2022	Prognose 2022	Realisatie 2022	Verschil t.o.v. Actueel WP 2022	Verschil t.o.v. Prognose 2022	
Duurzaamheid									
Totaal uren	13.108	13.761	261	14.022	13.192	10.523	-3.499	-2.669	
Uren x tarief	€ 1.235.382	€ 1.296.951	€ 24.599	€ 1.321.550	€ 1.243.322	€ 991.760	€ (329.790)	€ (251.563)	
Materieel budget	€ 304.141	€ 325.986	€ 843	€ 326.829	€ 326.829	€ 261.721	€ (65.109)	€ (65.109)	
Totaal bijdrage deelnemer	€ 1.539.523	€ 1.622.937	€ 25.442	€ 1.648.379	€ 1.570.152	€ 1.253.480	€ (394.899)	€ (316.672)	